

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/237/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513210410
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Terézia Mecelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2513210410.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Terézie Mecelovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Gabriely Briškovej, vo veci žalobkyne: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpenej TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: N. R., nar. XX. Z. XXXX, bytom D. B., o zaplatenie 2.393,25 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Piešťany z 27. októbra 2017 č. k. 4C/94/2014-71 v spojení s opravným uznesením z 5. júna 2019 č. k. 4C/94/2014-123, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalobu v celom rozsahu zamietol, II. žalovanému nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni nepriznal.

Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ust. § 39, § 524 ods. 1 a 2, § 525 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „O. z.“, alebo „Občiansky zákonník“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoB“).

Vecne zdôvodnil uzavretou zmluvou o splátkovom úvere zo 7.10.2004 č. 0283771744 medzi právnou predchodkyňou žalobkyne (Slovenská sporiteľňa, a. s.) a žalovaným, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 3.319,39 eur. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. 0915/2011/CE zo dňa 28.6.2011 Slovenská sporiteľňa, a. s. (banka) ako postupca postúpila na žalobkyňu (ako postupníka) pohľadávky voči jej klientom (ktorých zoznam mal byť uvedený v prílohe č. 1 zmluvy). Listom zo dňa 18.7.2011 právna predchodkyňa žalobkyne žalovanému oznámila postúpenie pohľadávky (v sume 4.880 eur s príslušenstvom) žalobkyni. Žalobkyňa listom označeným ako "Výzva k úhrade a oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru" zo dňa 18.7.2011 mala vyzvať žalovaného na zaplatenie sumy 5.053,04 eur. Žalobkyňa doručenie výzvy nepreukázala. Z dikcie ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB je zrejmé, že banka môže písomnou zmluvou postúpiť pohľadávku, ktorú má voči svojmu klientovi len vtedy, ak napriek písomnej výzve banky je jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke; z uvedeného vyplýva (arg. a contrario), že pokiaľ nie sú splnené podmienky uvedené v § 92 ods. 8 ZoB, banka svoju pohľadávku postúpiť nemôže. Bolo na žalobkyni, aby preukázala súdu splnenie podmienok uvedených v ust. § 92 ods. 8 ZoB na platné postúpenie pohľadávky. Žalobkyňa napriek výzve súdu nepreukázala, že banka pred postúpením pohľadávky žalobkyni postupovala voči žalovanému v súlade s týmto ustanovením ZoB. Žalobkyňa mala nadobudnúť ako postupník predmetnú pohľadávku od postupcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28.6.2011, avšak nepreukázala dodržanie ust. § 92 ods. 8 ZoB. V spore žalobkyňa

teda nepreukázala svoju aktívnu vecnú legitímáciu. Pre uvedený nedostatok súd prvej inštancie žalobu v plnom rozsahu zamietol.

V časti nároku na náhradu trov konania svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne ustanovením § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), vecne úspechom žalovaného v konaní v plnom rozsahu. Nakoľko mu však v konaní žiadne trovy nevznikli, zo spisu nevyplývajú, súd rozhodol tak, že mu ich náhradu nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podala včas odvolanie žalobkyňa s návrhom na jeho zmenu vyhovením žalobe, alternatívne navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci ako i tým, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB ukladá banke podmienky, ktoré je zo strany banky potrebné splniť, aby sa banka voči svojmu klientovi nedopustila porušenia bankového tajomstva. Konkrétne toto ustanovenie vyžaduje, aby bol dlžník pred postúpením pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní (čo bolo v danom prípade v konaní preukázané). Žalovaný bol ku dňu postúpenia pohľadávky v nepretržitom omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi dlhšie ako 90 kalendárnych dní a zároveň bol postupcom opakovane vyzvaný na úhradu omeškaných splátok. Žalobkyňa poukázala na § 92 ods. 8, § 89 ods. 1 ZoB, bod 19.16 všeobecných obchodných podmienok, podľa ktorého klient výslovne súhlasil s tým, že banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje pohľadávky. Banka si so svojim klientom môže zmluvne upraviť práva a povinnosti odchyľne od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje, alebo ak z povahy ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB nevyučuje odchyľnu úpravu vzájomných vzťahov a zmluvné strany si v posudzovanom prípade dohodli vzájomné práva a povinnosti odchyľne od ZoB. Na podporu svojej argumentácie žalobkyňa poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/2/2016, 10Co/76/2016, 9Co/145/2015, 11Co/206/2015, 11Co/11/2015, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 210/01 a ďalšie. Ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobkyne ako postupníka pohľadávky. Norma obsiahnutá v § 92 ods. 8 ZoB nezakladá občianskoprávnu povinnosť vo vzťahu ku klientovi banky, v tomto prípade žalovanému, ale administratívnu zodpovednosť postihniteľnú Národnou bankou Slovenska podľa § 50 ods. 1 ZoB. Žalobkyňa je v danej veci aktívne vecne legitímovaná.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

5. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom názore, podľa ktorého žalobkyňa nie je v konaní aktívne vecne legitímovaná z dôvodu nedodržania podmienok v zmysle § 92 ods. 8 ZoB, pre ktoré súd prvej inštancie považoval zmluvu o postúpení pohľadávok za absolútne neplatnú.

6. Podľa § 92 ods. 8 veta prvá ZoB ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to i osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len postupník), aj bez súhlasu klienta.

7. Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje vzťahy súvisiace s podnikaním bánk na území Slovenskej republiky s cieľom bezpečného fungovania bankového systému (§ 1). V ustanovení § 2 ods. 1 tento zákon definuje banku ako právnickú osobu so sídlom na území Slovenskej republiky založenú ako akciovú spoločnosť, ktorá má bankové povolenie (je osobitnou úverovou inštitúciou). Ustanovenie § 92 ods. 8 tohto zákona obsahuje osobitnú úpravu postúpenia pohľadávky písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou, avšak predmetom postúpenia môže byť peňažný záväzok klienta voči banke, s ktorým je nepretržite v omeškaní po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní, pričom sa tiež vyžaduje existencia písomnej výzvy na úhradu peňažného záväzku adresovaná klientovi.

8. Špeciálna úprava postúpenia pohľadávky vychádza z osobitného postavenia bánk, ktoré disponujú bankovým povolením. Keďže cieľom zákona je právna úprava pri zabezpečení fungovania celkového bankového systému, bolo žiadúce stanoviť pevné pravidlá pri postupovaní pohľadávok bánk na iné subjekty, ktoré nie sú bankami, aby nedošlo k obchádzaniu zákona o bankách (napr. s postúpením nespliatných pohľadávok bánk súvisí ich ďalšia správa, pritom poskytovanie úveru bánk a ich správa je špecifickou osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou).

9. Ustanovením § 92 ods. 8 ZoB zákonodarca sledoval sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu. Zákonom stanovené podmienky postúpenia, akými sú postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, aspoň 90-dňová lehota trvania omeškania, umožňujúce postúpiť bankovú pohľadávku, nepodporuje ani záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva. Striktné podmienky postúpenia pohľadávky vo svojom súhrne opodstatňujú záver o zákaze postúpenia bankovej pohľadávky, so súčasným stanovením výnimiek z tohto zákazu a neumožňujú odklon od pravidiel cesie bankovej pohľadávky v neprospech spotrebiteľa (uvedené už odznelo v rozhodnutiach Krajského súdu v Prešove).

10. Ak neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta ZoB pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, ide o postúpenie v rozpore so zákonom (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 147/2017). Ide o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

11. Z obsahu spisu vyplýva, že k postúpeniu predmetnej pohľadávky došlo na základe zmluvy č. 0915/2011/CE zo dňa 28.6.2011, čomu nepredchádzala písomná výzva právnej predchodkyne žalobkyne žalovanému. Až následne listom zo dňa 18.7.2011 právna predchodkyňa žalobkyne žalovanému oznámila postúpenie pohľadávky a žalobkyňa listom zo dňa 18.7.2011 vyzvala žalovaného na zaplatenie sumy 5.053,04 eur (doručenie písomnosti nebolo popreté protistranou).

V danej veci bola žalobkyňa súdom prvej inštancie vyzvaná písomne na preukázanie splnenia podmienok v zmysle § 92 ods. 8 ZoB (č. I. 49), na ktorú žalobkyňa i reagovala podaním z 24.10.2017. Vo veci bolo nariadené pojednávanie dňa 27.10.2017, ktorého sa zúčastnil právny zástupca žalobkyne, kde súd vyslovil právny názor a konštatoval, že žalobkyňa nepreukázala splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 ZoB.

Žalobkyňa žiadnu výzvu banky, ktorá by postúpeniu pohľadávky predchádzala, nepredložila.

12. Z uvedeného je zrejmé, že v danom prípade nebola dodržaná podmienka písomnej výzvy banky a následného nepretržitého omeškania žalovaného dlhšie ako 90 dní po doručení písomnej výzvy podľa § 92 ods. 8 ZoB. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že žalobkyňa nepreukázala naplnenie zákonom stanovených predpokladov bankovej cesie podľa § 92 ods. 8 ZoB.

13. Podľa platného právneho poriadku nie je daná viazanosť už vydanými skoršími rozhodnutiami súdu prvej a druhej inštancie, pričom výkladom predmetného ustanovenia ZoB sa už zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 147/2017 s vyššie uvedeným záverom.

14. Ak bola postúpená pohľadávka v rozpore so zákonom, nemožno uvedené konvalidovať ani včasným a riadnym oznámením o postúpení pohľadávky, ako ani odchýlnou úpravou (od ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB) vzájomných práv a povinností zmluvných strán (veriteľa a dlžníka). Vzhľadom na vyššie uvedené

bola žaloba súdom prvej inštancie dôvodne zamietnutá pre nedostatok vecnej aktívnej legitímácie žalobkyne v konaní.

15. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.6.2010 sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

16. Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1 CSP preto rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil, čo sa týkalo aj samostatnými námietkami nespochybného rozhodnutia o náhrade trov konania.

17. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Vzhľadom k tomu, že žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP mu vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Z dôvodu, že žalovaný sa do odvolacieho konania nezapojil (nevykonal žiaden procesný úkon), vznik trov na jeho strane nebol preukázaný, žalovanému preto náhrada trov odvolacieho konania priznaná nebola (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.2.2018 sp. zn. 7 Cdo 14/2018).

18. Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.